

סיכום מפגש - דיאלוג

הורי שכבת ד, כפר שמריהו מאי 2016

המפגש עסק בנושא של דיאלוג יעיל עם ילדים.
להלן שניים מהנושאים העיקריים שעלו:

דיבוב ילדים לשתף באיך היה היום שלהם

כלים עיקריים:

למצוא את הזמן המתאים – לא כשהילדים עסוקים, עייפים, זקוקים למנוחה.

ליצור אווירה ביתית של שיתוף – מפגשים משפחתיים כמו ארוחת ערב, ישיבה יחד אחרי סדרה שרואים יחד או כל בילוי משפחתי שמאפשר שיחה. להתחיל בכך שההורים יספרו איך היה היום שלהם על מנת להוות דוגמה, להכניס לאווירה ולהראות לילדים שהם לא בחקירה אלא בשיחה משפחתית בה כולם משתפים. ילדים שנוטים באופן טבעי יותר לשתף יכולים להוות תמריץ ודוגמה לאחים. ככל שייבנה ההרגל לשיחה ולשתף ביום יום כך זה הופך קל יותר. ההרגל הזה חשוב מאוד ליצירת קירבה אבל גם כהכנה לשיחות שתהיינה יותר קשות או בגילאים בהם ילדים פחות נוטים לשתף. חשוב שהילדים יחזיקו חוויה בסיסית של שיחות נעימות יומיומיות עם ההורים ולא חקירות נקודתיות ממוקדות מטרה.

דיבוב – שאלות קונקרטיות. לא רק לשאול איך היה, אלא משהו טוב שהיה לך עם חבר, עם המורה, המדריך. משהו לא נעים שקרה לך. משהו מיוחד שלא קורה בכל יום (היו בהצגה, רבו עם מישהו, הביאו להם הרצאה, מורה חסרה).

ככל שנשוחח יותר יהיה לנו יותר מידע בעזרתו נוכל לשאול שאלות קונקרטיות כמו – מה שלום החבר שהיה חולה, המורה שילדה, איך הייתה הפעולה בצופים שבוע שעבר סיפרת ש... איך עבר הבחון, פתרת את הבעיה עם... וכדומה.

זמן פרטי – למצוא זמן עם כל ילד לחוד אחת לכמה זמן. השיחות לא חייבות להיות ארוכות אבל רגועות וכשאתם והילדים פנויים - אין טלפונים (לא שלהם ולא שלכם), טלוויזיה, משחקי מחשב, העמדת כביסה וכו'. זה יכול להיות בחדר, אחרי שצופים יחד במשהו בטלוויזיה, תוך כדי שמכינים יחד אוכל, להישאר איתם אחרי חוג במקום נחמד, לשבת במרפסת לאכול אבטיח קר ולפעמים גם לצאת לסידורים יחד.

חשוב לומר, נכון שנתאים את הזמנים לילד אבל לא נותר .

להתעקש – אפשר להתאים את הזמנים ולייצר סביבה נעימה לשיחה, אבל אנחנו לא מוותרים על התקשורת. אם הילדים לא רוצים "כרגע" זה עדיין יתקיים.

מה לא יהיה בשיחה:

חוצפה, זלזול, אמירות שנועדו להרחיק אתכם.

עצרו את השיחה, סמנו את ההתנהגות הפוגענית של הילדים. אמרו שתמשיכו לדבר כשיהיה דיאלוג אמתי. במידה וילדים יש אינטרס (מנסים שתרשו להם משהו למשל) לסמן שכל עוד הם לא נמצאים אתכם בדיאלוג אמתי ומכבד אין לכם איך להביא את הרצונות והדעות שלהם בחשבון. זו לא ענישה אלא עובדה.

לא לנקום – אנחנו לא עושים ברוגז חזרה, או מתנהגים כמוהם.

במקרה קצה כשדברים אחרים לא עבדו אפשר לפעמים להמחיש להם איך זה נראה על ידי התנהגות דומה, רגעית קצרה ואחריה הבהרה – זה מה שאני מרגישה כשאני מדברת איתך. לי זה לא נעים. נראה לי שגם לך זה לא היה נעים.

תגובה למצב מצוקה של הילדים

במידה והילדים משתפים אותנו במצוקה - לא רצים קדימה!

מדובר בילדים ולא בנו – גם אם אנחנו מרגישים שאנחנו עומדים להתפוצץ.

שואלים את הילדים: "מה היית רוצה שנעשה עכשיו?"

המטרה :

לתת להם להרגיש שהם עדיין בשליטה והם יכולים לסמוך עלינו שלא נעשה דברים שיפגעו בהם.

לפתח בילדים תחושת מסוגלות ולתת להם כלים – בכך שהם חלק מהפתרון ולא לקחנו את זה מהידיים שלהם. תפקיד ההורים לגדל את הילדים למבוגרים בעלי יכולות ולכן המטרה לא לעשות במקומם אלא ללוות ולכוון אותם, לשקף אלטרנטיבות, לתמוך במטרה שבעתיד או במצבים אחרים בהם לא נהיה הם יוכלו ליישם את הכלים האלה.

לכן יחד איתם נחפש אלטרנטיבות להתמודדות – כגון לעזוב ולהתרחק (שלפעמים זה מה שנרצה שיעשו כשיהיו לבד), להתעמת מילולית עם הפוגע, לעשות פגישה נעימה של חשיבה עם מי שקשור לבעיה, לערב גורמים נוספים כמו מחנכת, יועצת, הורים של ילד פוגעני או איש מקצוע במקרים בהם זה נדרש.

לא לפגוע – אנחנו נכנסים למרחב החיים, החברה והלימודים של הילדים. הם יודעים דברים שאנחנו לא, הם מבינים השלכות שאנחנו לא בהכרח מודעים להן. לכן חשוב לפעול מתוך שאלה, מתוך התאמה עם מה שהילדים יגידו.

הפעלת שיקול דעת בוגר – למרות כל הנאמר, כמובן שאנו שומרים לעצמנו את הזכות לפעול על פי שיקול דעתנו גם בניגוד לרצון הילד במידה ואנחנו חושבים שבטיחותית או ערכית זה הדבר הנכון. יחד עם זאת, עדיין לא נרוץ קדימה! נשתף את הילדים במה שאנו עומדים לעשות, נסביר מדוע אנחנו לא רואים שאפשר אחרת ונשאל אותם אם יש להם משהו שהם חושבים שלא הבאנו בחשבון ורוצים לומר לנו.

בברכה, תמי גור